

Pravece na spletu

Ozaveščanje potrošnikov

Za pametno krmarjenje po spletnih mestih e-trgovin morajo potrošniki razumeti kako preveriti zanesljivost spletnega mesta in kako razkriti čim manj osebnih podatkov.

- Vsi občasno prejmemo mamljiva lažna e- sporočila v svoj nabiralnik, pogosto s ponudbo za nagrado, ki je »predobra, da bi jo zamudili«.
- V razredu pokažite nekaj primerov lažnega predstavljanja in opomnite učence, naj nikoli ne odpirajo takšnih e-sporočil, tudi če so videti, kot da prihajajo od prijateljev ali družine. Bolje se je prepričati kot obžalovati!

Opolnomočenje učencev, da zaščitijo svojo zasebnost in zasebnost drugih

Druge publikacije Sveta Evrope o izobraževanju o digitalnem državljanstvu

- ▶ Educating for a video game culture – A map for teachers and parents (2021)
- ▶ Digital citizenship education - Trainers' Pack (2020)
- ▶ Digital Citizenship Education – Lesson plans for educators available at <https://www.coe.int/en/web/education/new-materials>
- ▶ Digital Citizenship Education Handbook (2019)
- ▶ Bullying: perspectives, practice and insights (2017)
- ▶ Internet Literacy Handbook (2017)

Dodatne informacije so na voljo na:
www.coe.int/education

Zaščita zasebnosti in osebnih podatkov

Opolnomočenje učencev, da zaščitijo svojo zasebnost in zasebnost drugih

Avtorji:
Janice Richardson
Veronica Samara

Posebna zahvala Pascale Serrier

PREMS037423

SLV

www.coe.int

Svet Evrope je vodilna organizacija za varovanje človekovih pravic v Evropi. Sestavlja ga 46 držav članic, vključno z vsemi članicami Evropske unije. Vse države članice Sveta Evrope so podpisnice Evropske konvencije o človekovih pravicah – pogodbe, ki je namenjena varovanju človekovih pravic, demokracije in pravne države. Evropsko sodišče za človekove pravice nadzoruje izvajanje Konvencije v državah članicah.

Za učitelje

Biti na spletu

Dostop in vključevanje

Otroci imajo pravico, da se počutijo varne in da je njihova zasebnost zaščitena, ko so na spletu.

- Poskrbite, da bodo vaši učenci za dejavnosti v razredu uporabljali samo šolsko odobrena spletna orodja in platforme.
- Ne fotografirajte ali širite fotografij ali videoposnetkov učencev, razen če imate predhodno pisno soglasje njihovih staršev ali samih učencev, odvisno od njihove starosti.

Učenje in ustvarjalnost

Otroci morajo razumeti, kako kreativno uporabljati internet, ne da bi ogrozili svojo zasebnost s posredovanjem preveč osebnih podatkov.

- Povabite učence, da ustvarijo sliko, risbo ali besedilo za šolski blog.
- Pred objavo njihovih stvaritev jim pomagajte sestaviti kontrolni seznam, da se prepričate, da ne izdajajo nobenih zasebnih podatkov.

Medijska in informacijska pismenost

Medijska in informacijska pismenost vključuje znanje o tem, kaj so osebni podatki in kako lahko uporabljamo spletne tehnologije, ne da bi pri tem žrtvovali svojo zasebnost.

- Z učenci se pogovorite o pomenu osebnih in občutljivih podatkov.
- Ali se zavedajo osebnih podatkov, ki jih morda razkrijejo, ko ustvarjajo račune ali spletne profile za dostop do svojih priljubljenih platform?

Dobro počutje na spletu

Etika in empatija

Varstvo osebnih podatkov vključuje tudi varovanje zasebnosti ljudi s katerimi komuniciramo, tako na spletu kot zunaj spleta.

- Z učenci se pogovorite o pomenu besede netiquette, ki pomeni pošteno in etično uporabo interneta ter spoštovanje drugih ljudi in njihove zasebnosti.

Zdravje in dobro počutje

Ko platforme ali podjetja zbirajo osebne podatke, imajo uporabniki pravico vedeti kako se njihovi podatki uporabljajo. Vsi imamo pravico do izbrisa naših osebnih podatkov, ko niso več potrebni za dogovorjeni namen ali če se uporabljajo nezakonito.

- Poskrbite, da bodo vsi osebni podatki učencev in zaposlenih v vaši šoli obdelani v skladu s predpisi o varstvu podatkov.
- Nepooblaščen dostop ali uhajanje podatkov bi lahko ogrozilo zasebnost in dobro počutje učencev in osebja.

e-prisotnost in komunikacije

Pomembno je, da se otroci naučijo ohranjati zdravo e-prisotnost in se popolnoma zavedajo, katere osebne podatke morajo zaščititi pri svojih spletnih dejanjih in komunikaciji.

- »Premisli, preden objaviš«: z učenci se pogovorite, kaj to v resnici pomeni.
- Kar objavimo na spletu, lahko dostopa in zlorablja skoraj vsak, zato moramo biti zelo previdni, da ne razkrijemo zasebnih podatkov o sebi in drugih.

Pravice na spletu

Aktivno sodelovanje

Otroci bi morali biti obveščeni o svojih pravicah do zasebnosti na način, ki ustreza njihovi starosti in stopnji zrelosti. Njihova sposobnost, da uveljavljajo svoje pravice in delujejo samostojno, ne prevlada nad pristojnostjo staršev, da te iste pravice uveljavljajo v imenu svojega otroka in nudijo podporo med postopkom.

- **Povejte svoje mnenje:** povabite učence, da spregovorijo o načinih, kako lahko zaščitijo svojo zasebnost, podatke in spletne pravice.
- Prosite jih, naj ustvarijo smešne meme ali plakate o varovanju osebnih podatkov in objavijo svoje stvaritve na steni razreda ali šole.

Pravice in odgovornosti

Ker so mladi pogosto najbolj navdušeni uporabniki in zgodnji posvojitelji spletne tehnologije, jih je treba spodbujati, da izrazijo svoje mnenje o spletnih pravicah in odgovornostih. Kaj vedo in mislijo o GDPR-ju?

- Šole so odgovorne pokazati skladnost z GDPR-jem in naučiti učence kaj to pomeni v smislu zasebnosti in varstva podatkov.
- Sodelujte s šolskim osebjem in/ali starejšimi učenci ter ustvarite otrokom prijazen plakat o pravicah in odgovornostih, ki jih določa GDPR. Pogovorite se o temi v razredu in razstavite plakat na javno dostopnem mestu v šoli.

Zasebnost in varnost

Otroci bi se morali naučiti biti previdni, ko storitve na spletu ali zunaj njega zahtevajo osebne podatke od njih.

- Seznanite se s politiko zasebnosti vaše šole, da se prepričate, da ste sprejeli ustrezne varnostne ukrepe za preprečevanje zlonamernih napadov in uhajanja podatkov, ki bi lahko ogrozili osebne podatke učencev.